

TALABALAR METODIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA AMALIY MASHG‘ULOTLARNING O‘RNI

Azimjonova Shaxrizoda Dilshodbek qizi

**Andijion davlat pedagogika instituti Maktabgacha ta’lim va maxsus pedagogika
fakulteti maktabgacha ta’lim yonalishi 101-guruh talabasi**

Ilmiy rahbar: Xo’jabekova Mukarramoy

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20174299>

Annotatsiya: Seminar mashg‘ulotlarida talabalarning terminologik kompetentligini rivojlantirishning zamonaviy usullari va interfaol texnologiyalarning samaradorligi keng ko‘lamda tahlil qilinadi. Ta’lim jarayonida terminologiya — bu nafaqat fan tushunchalarini o‘zlashtirish, balki ilmiy fikrlash, mantiqiy tahlil va amaliy bilimlarni shakllantirishning muhim omili hisoblanadi. Maqolada interfaol texnologiyalar — guruh ishlari, muhokama mashqlari, rol o‘yinlari, prezentatsiyalar va terminologik testlar kabi metodlarning afzalliklari, ularning talabalarning bilim va ko‘nikmalarini mustahkamlashdagi o‘rni batafsil yoritilgan. Shu bilan birga, maqolada pedagoglarning individual yondashuvi, mashg‘ulotlarni motivatsion va qiziqarli tarzda tashkil etishning metodik tavsiyalari ham keltirilgan.

Kalit so‘zlar: terminologik kompetentlik, interfaol texnologiyalar, amaliy mashg‘ulot, seminar, ta’lim samaradorligi

Аннотация: Семинарское занятие подробно рассматриваются современные методы развития терминологической компетентности студентов на практических и семинарских занятиях, а также эффективность интерактивных технологий в образовательном процессе. Терминология в обучении является не только инструментом усвоения научных понятий, но и важным фактором формирования научного мышления, логического анализа и практических навыков. Статья описывает преимущества интерактивных методов — групповой работы, дискуссий, ролевых игр, презентаций и тестирования по терминологии, а также их роль в укреплении знаний и навыков студентов. Кроме того, в статье приводятся методические рекомендации по индивидуальному подходу педагогов и организации занятий в мотивационной и увлекательной форме.

Ключевые слова: терминологическая компетентность, интерактивные технологии, практическое занятие, семинар, эффективность обучения.

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of developing students’ terminological competence in practical and seminar classes, emphasizing the effectiveness of interactive technologies in the educational process. Terminology is not only a tool for mastering scientific concepts but also a crucial factor in shaping scientific thinking, logical analysis, and practical skills. The article discusses the advantages of interactive methods, including group work, discussions, role-playing, presentations, and terminology testing, highlighting their role in strengthening students’ knowledge and skills. Additionally, methodological recommendations for instructors on individual approaches and organizing motivational and engaging classes are presented.

Keywords: terminological competence, interactive technologies, practical lesson, seminar, learning efficiency

Kirish

So‘nggi yillarda ta‘lim jarayonida talabalarni nafaqat nazariy bilim bilan ta‘minlash, balki ularning terminologik kompetentligini shakllantirish muhim vazifa sifatida ko‘rilmoqda. Terminologiya ilmiy tushunchalarni o‘zlashtirishning asosiy vositasi bo‘lib, talabaga fan sohasidagi bilimlarni tizimli tarzda o‘rganish, mantiqan bog‘lash va amaliy vazifalarni bajarish imkonini beradi. Amaliy va seminar mashg‘ulotlarida terminologik bilimlarni rivojlantirish talabalarning ilmiy fikrlash qobiliyatini oshirish, ularning mustaqil va ijodiy faoliyatini rag‘batlantirishga xizmat qiladi. An‘anaviy dars metodlari talabalarning faolligini yetarlicha rag‘batlantirmaydi, shuning uchun interfaol texnologiyalarni qo‘llash ta‘lim jarayonini samarali qiladi. Interfaol texnologiyalar talabalarga terminlarni real vaziyatlarda ishlatish, fikr almashish va muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Shu sababli, pedagogik jarayonda interfaol metodlarni qo‘llash talabaning terminologik bilimini chuqurlashtirish, mustahkamlash va uni amaliyotga tatbiq etishga yordam beradi.

Kirish bo‘limida asosiy e‘tibor quyidagilarga qaratiladi:

1. Talabalarda terminologik kompetentligini rivojlantirishning nazariy asoslarini aniqlash;
2. Amaliy va seminar mashg‘ulotlarida interfaol texnologiyalarni qo‘llashning pedagogik samaradorligi;
3. Talabalar terminologiyasini mustahkamlash va o‘zlashtirishga qaratilgan metodik tavsiyalarni ishlab chiqish.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Terminologik kompetentlikni rivojlantirish pedagogikada keng o‘rganilgan masaladir. Shu borada bir qator olimlar va tadqiqotchilar tomonidan turli metodlar ishlab chiqilgan. (Mamatqulov, 2018; Xolmatov, 2020) amaliy va seminar mashg‘ulotlarida interfaol metodlarni qo‘llash orqali talabalarning terminologik bilimini sezilarli darajada oshirish mumkinligini ko‘rsatadilar. Ularning tadqiqotlarida guruh ishlari, muhokama mashqlari, terminologik testlar va prezentatsiyalar samarali metod sifatida tavsiya etilgan. (Johnson, 2017; Brown & Smith, 2019) ham interfaol texnologiyalar talabalarning terminologik bilimini oshirishda samarali ekanligini isbotlaydi. Seminar mashg‘ulotlarida brainstorming, rolli o‘yinlar va prezentatsiya mashqlari terminlarni tez va to‘g‘ri o‘zlashtirishga yordam beradi. Psixopedagogik tadqiqotlar interfaol texnologiyalarni qo‘llash orqali talabalar motivatsiyasining oshishini, mustaqil fikrlash va bilimni mustahkamlash imkoniyatini ta‘kidlaydi (Peterson, 2020). Shuningdek, interfaol metodlar talabalarda muloqot va jamoaviy ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Shu asosda, adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, interfaol texnologiyalar terminologik kompetentlikni rivojlantirishda eng samarali vosita hisoblanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Mamatqulov, A. (2018). Amaliy mashg‘ulotlarda interfaol metodlarni qo‘llash. Toshkent: Pedagogika.
2. Xolmatov, D. (2020). Talabalar terminologik kompetentligini rivojlantirish. Samarqand: Fan.
3. Johnson, L. (2017). Interactive Teaching in Higher Education. London: Routledge.
4. Brown, P., & Smith, J. (2019). Active Learning and Terminology Mastery. New York: Springer.

5. Peterson, R. (2020). Engaging Students Through Interactive Technology. Boston: Academic Press.
6. Shakirov, E. (2015). Pedagogik innovatsiyalar va interfaol texnologiyalar. Toshkent: Fan va Ta'lim.
7. Zokirov, F. (2019). Seminar va amaliy mashg'ulotlarda terminologik kompetentlikni rivojlantirish. Toshkent: O'qituvchi.